

LIBERALISME I DÈFICIT FISCAL

Grup Hayek

www.hayekweb.com

Sembla que els vents neoliberals que fa temps que bufen per tot arreu privatitzen tot allò que poden, però el fet cert és que en els darrers vint anys el pes i la dimensió del sector públic ha anat augmentant en la majoria dels països desenvolupats. A Espanya la despesa pública, que no arribava al 20% del PIB l'any 1975, va assolir l'any 1993 el 48% del PIB. I per bé que aquesta ràtio va de baixa, el poder regulador de l'Estat espanyol és creixent en molts sectors d'activitat (alguns d'elevat valor afegit: això explica la concentració de noves tecnologies i de serveis financers a Madrid), i és especialment eficient gràcies als moderns mitjans informàtics de què disposa (i aquí sí que l'Estat espanyol no està a la cua de l'OCDE, com passa amb el creixement de la productivitat).

Cal fer aquesta constatació per tal com el passat 3/3/2003 un professor de la Complutense deia a *La Vanguardia* coses com aquesta: "Catalunya ha crescut més que Madrid en èpoques de major intervencionisme, autarquia i centralisme (1960-1980), mentre que Madrid ha crescut més que Catalunya en períodes de liberalització, obertura i descentralització (1980-2000)". Ep! és precisament tot el contrari: la pèrdua de pes de Catalunya està provocada, precisament, perquè augmenta l'intervencionisme d'un Estat centralista que manega un percentatge més gran del PIB, i que massa vegades és indiferent i hostil a les necessitats de la nostra economia. Si Catalunya ha pogut desplegar el seu potencial de creixement en el darrer segle això ha estat possible gràcies a la llunyania, ineficiència i petita dimensió secular de l'Estat espanyol.

També s'hi afirma que ara ja no són els catalans els que més impostos aporten a l'Estat, sinó que són els madrilenys els qui suporten la major part de la solidaritat interterritorial de l'Estat. Aquí tenim una altra afirmació falsa: la del dèficit fiscal de Madrid. No té cap sentit parlar de balança fiscal en el cas de Madrid, per tal com "l'efecte seu" la distorsiona completament. Aquest "efecte seu" es deu a que moltes empreses espanyoles tenen les fàbriques a altres comunitats; en ser, però, la seva seu social a Madrid, Hisenda hi imputa territorialment tots els impostos que paguen. Així, aquesta era la relació Madrid-Espanya l'any 2000: població 13%, PIB 17'5%, impostos indirectes 55'4% i impostos directes 37'2% (pàgines 512 i 523, *Memoria Tributaria, Agencia Tributaria, 2000*): 8 bilions de pessetes recaptats a Madrid d'un total de 17 bilions d'ingressos recaptats a tot l'Estat. Existeix o no "l'efecte seu"?

Per a que les balances fiscals tinguin sentit cal que hi hagi una certa proporció entre PIB i impostos recaptats: aquesta era la relació Catalunya-Espanya l'any 2000: població 16%, PIB 19%, impostos directes 24% i impostos indirectes 20%: 3'8 bilions de pessetes, sense incloure el que recapta la Seguretat Social a Catalunya. Així, si segons la CEOE (Informes y Estudios 4/2002, pàgina 83), l'any 2003 la inversió real del sector públic espanyol a Madrid triplicarà la de Catalunya, i si donem per bo que "Madrid paga el doble" que Catalunya, no tenim dret a queixar-nos. Acceptant aquest aparent dèficit fiscal madrileny estem caient en el seu parany: per què l'Agència Tributària no destria l'efecte seu de Madrid? El fet més preocupant, però, és que tant el servei d'estudis de "la Caixa" com alguns alts càrrecs de la Generalitat i polítics de l'oposició a Catalunya creuen i accepten que Madrid també té dèficit fiscal, i més gran que el nostre.

Els catalans han de saber que Catalunya està perdent oportunitats de creixement econòmic per causa del dèficit fiscal amb l'Estat, mentre que Madrid les guanya gràcies al seu superàvit fiscal. Segons l'INE ja som tan sols el 18'6% del PIB espanyol i Madrid el 17'6% (el 1995 era 19'7%-16%). I segons l'EUROSTAT (2003) el PIB per habitant de Catalunya ja divergeix d'Europa, mentre Madrid n'accelera la convergència: passem del 100% de la mitjana comunitària (1998) al 99% (2000), mentre que Madrid assoleix el 110% l'any 2000. El País Basc, per cert, del 98% de 1999 passa al 101% l'any 2000 i Navarra assoleix el 105% (això del concert econòmic sembla que prova). Si uns perden pistonada i els altres en guanyen, com a mínim tenim dret a saber-ne el perquè.